

Egemsesteenweg te Tielt

Programma van Maatregelen

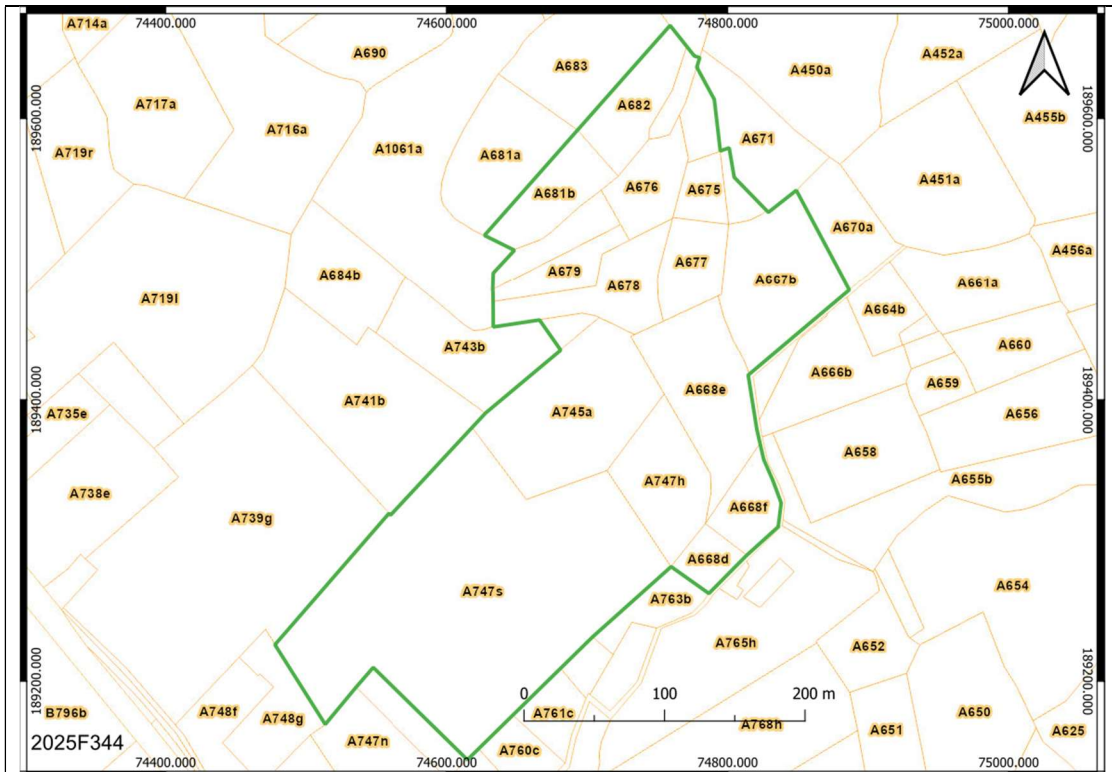
1. Inhoudsopgave

1. Inhoudsopgave	1
2. Programma van Maatregelen voor Vrijgave	2
2.1 Administratieve gegevens	2
2 Gemotiveerd Advies	4
2.2.1 Volledigheid van het uitgevoerde onderzoek	4
2.2.2 Aanwezigheid van een archeologische site	5
2.2.3 Waardering van de archeologische site	7
2.2.4 Impactbepaling	8
2.2.5 Bepaling van de maatregelen	11

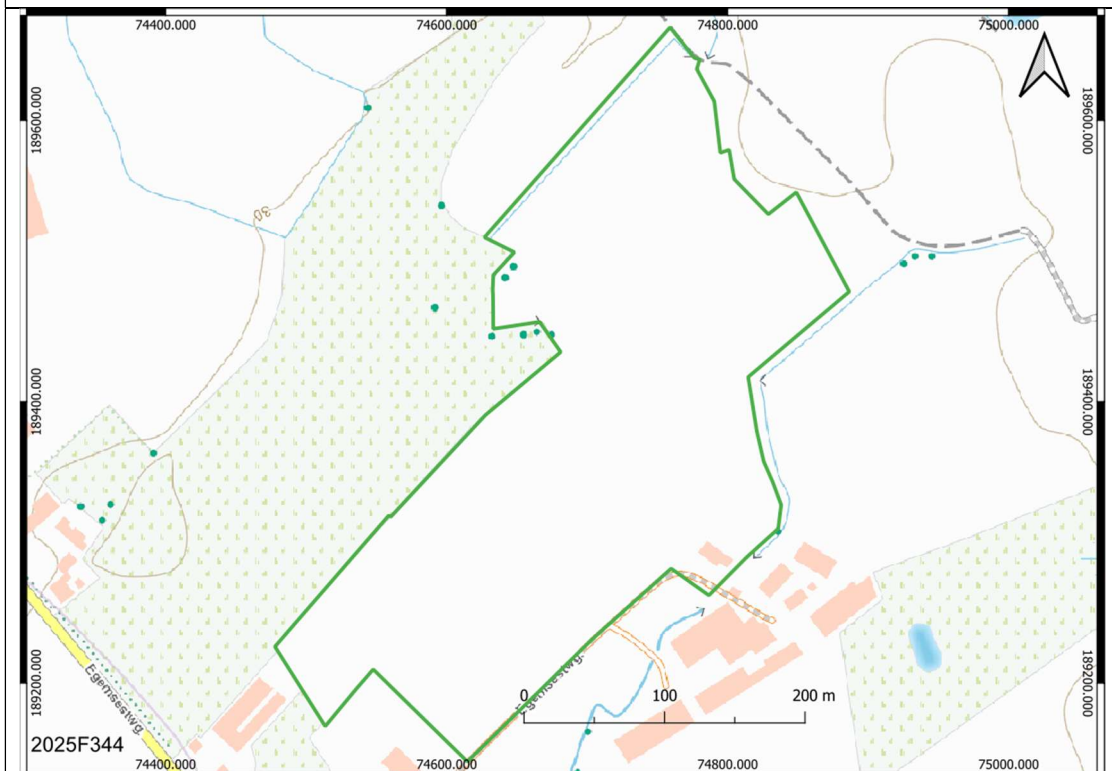
2. Programma van Maatregelen voor Vrijgave

2.1 Administratieve gegevens

Projectcode	2025 F 344 (bureauonderzoek)	
Nummer wettelijk depot	Niet van toepassing	
Naam en erkenningsnummer erkend archeoloog	De Nutte Glenn (OE/ERK/Archeoloog/2015/00055), Dorpsstraat 60, 3650 DILSEN-STOKKEM	
Provincie	West-Vlaanderen	
Gemeente	Tielt	
Deelgemeente	Tielt	
Plaats	Egemsesteenweg 85	
Toponiem	Nachtegaal	
Bounding Box	X: 74886.308	Y: 189666.244
	X: 74477.691	Y: 189144.406
Kadastrale gegevens	Gemeente: Tielt Afdeling: 1 Sectie: A Nrs.: 747s, 668d, 668f, 747h, 668e ,745a, 667b, 677, 678, 679, 680, 681b, 676, 675, 682, 672, 673 & 674.	
Kadasterkaart		

Topografische kaart

Oppervlakte
onderzoekgebied

88 062 m²

Oppervlakte bodemingrepen	≤ 40 898 m ²
Datum uitvoering	30/6/2025 tot en met 8/7/2025
Thesaurus	Bureauonderzoek, micro reliëf, (niveo-)eolische processen, paleolithicum, mesolithicum, neolithicum, metaaltijden, Romeinse tijd, middeleeuwen, nieuwe tijd, nieuwste tijd.
CvGP versie	4.0
Geraadpleegde regio- en/of periodespecialisten & wetenschappelijk advisering	
Omgevingsvergunning	Stedenbouwkundige handelingen

2 Gemotiveerd Advies

2.2.1 Volledigheid van het uitgevoerde onderzoek

Voor onderhavig onderzoeksgebied is enkel een archeologisch bureauonderzoek opgesteld.

Op basis van dit bureauonderzoek werden de verschillende onderzoeksmethoden beoordeeld zoals beschreven in hoofdstuk 5.3 van de Code van Goede Praktijk en werd de onderzoekstrategie bepaald. Voor de gedetailleerde afwegingscriteria wordt verwezen naar hoofdstuk 6 Tekstuele analyse binnen het bureauonderzoek.

Binnen het trajectopstel van de specifieke archeologienota was het inzetten van landschappelijke boringen, landschappelijke profielputten, een oppervlaktekartering, een geofysisch onderzoek, verkennend archeologisch booronderzoek, waarderend archeologisch booronderzoek, archeologische proefputten gericht op Steentijdsites, archeologische proefputten gericht op sites met een complexe verticale stratigrafie en proefsleuven weinig geschikte, niet optimale en/of onstrategische onderzoeksmethodes om diverse redenen op basis van het bureauonderzoek.

Op basis van de resultaten van onderhavig bureauonderzoek zijn er echter voldoende gegevens voorhanden dat de toekomstige werken totaal geen impact zullen vertonen op de eventuele verschillende aanwezige archeologische relevante niveau's.

Om die reden wordt geen verder archeologisch (vervolg)onderzoek geadviseerd.

Op basis van het bureauonderzoek werd daarom geoordeeld dat alle wenselijke én te nemen stappen betreffende archeologische vooronderzoek uitgevoerd werden voor onderhavig onderzoeksgebied.

2.2.2 Aanwezigheid van een archeologische site

Momenteel is er voornamelijk enkel een verwachting opgesteld, de aanwezigheid van archeologische resten kon nog niet achterhaald worden. Verder onderzoek is noodzakelijk om te bepalen of een archeologische site aanwezig is.

Op basis van het archeologisch bureauonderzoek werd voor vuursteenvindplaatsen van jager-verzamelaars een onbekende verwachting opgesteld en dit op onbekende dieptes.

Daarnaast een onbekende archeologische verwachting voor nederzettingen en/of sporen van begravingen van "oudere" en "oudste" landbouwers vanaf het Neolithicum/Bronstijd tot en met een onbekende latere periode tot onbekende dieptes onder het bestaande maaiveld vóórafgaand de laatste en jongste natuurlijke afzetting.

Verder afhankelijk van het specifieke bodemtype een maximale middelhoge maar eerder zelfs een lage verwachting tot (middel-hoge nederzettingen en/of sporen van begravingen van de "jongere" (lees vóórafgaand de vorming van de jongste fluviale afzettingen) landbouwers vanaf een onbekende periode (afhankelijk datering laatste afzetting) tot en met maximaal de late 18^e eeuw.

Op basis van het beschikbare historische kaartmateriaal blijkt het gebied onbebouwd te zijn geweest minstens vanaf de late 18^e eeuw. Om die reden wordt een lage archeologische verwachting voor bewoningssporen (nederzettingen) en/of begravingen van landbouwende gemeenschappen vanaf de late 18^e eeuw zonaal vooropgesteld.

*Off-site*verschijnselen kunnen echter nooit volledig uitgesloten worden net zoals evenmin verschijnselen uit WO I & II. Deze laatste zijn moeilijk te voorspellen en betreffen vaak puntvondsten. Niettemin moet men het wel in het achterhoofd houden.

Tenslotte een onbekende verwachting voor natte contexten/rivierdalarcheologie Er dient eventueel maximaal rekening gehouden worden met eerder algemene en niet te voorspellen

puntlocaties van jacht- en visattributen, afvaldumps en/of delfstoffenwinning.

2.2.3 Waardering van de archeologische site

Ondanks dat er een verwachting is opgesteld, kan er momenteel niet met zekerheid gesteld worden dat er een vindplaats aanwezig is.

Indien archeologische resten toch effectief aanwezig zouden zijn, wordt het "waarderingsaspect" betreffende de gaafheid en conservering als volgt ingeschat:

Inzake de gaafheid en conservering van eventuele aanwezige kampementen moet men deze op basis van de huidige gegevens van het bureauonderzoek als onbekend inschatten.

In onderhavige alluviale situatie is het wellicht zo dat dit steentijdloopvlak ofwel begraven ligt onder holocene sedimentatie van enkele (deci)meters dik OF is dit niveau al volledig verstoord gezien de situatie van een voormalige loop van de Abeek (fluviaatiele erosie).

Niettemin zijn er uitzonderingen die de regel bevestigen waarbij intacte steentijdvindplaatsen toch nog sporadisch en zeer lokaal boven water komen.

In onderhavige holocene Zwartegatbeekvallei is het wellicht zo dat dit grondsporeniveau van "oudere" en "oudste" landbouwers ofwel begraven ligt onder holocene sedimentatie (deci)meters dik OF is dit niveau al volledig verstoord gezien de situatie van voormalige Zwartegatbeekgeulen (beeklooperosie).

De bovenliggende bufferende werking van jongere fluviaatiele afzettingen is een bijkomend pluspunt.

Tevens is er tot op heden nog geen gedetailleerde informatie met betrekking tot de intactheid van het laat-pleistocene tot holocene bodemprofiel beschikbaar. Dit betekent dat er dus geen uitspraak kan worden gedaan over de mogelijke kwaliteit van eventueel aanwezige grondsporen van landbouwers.

De gaafheid en conservering is tot op heden onbekend en kan (zonaal) variëren tussen slecht, matig tot goed.

Het is echter wel zo dat door de nattere bodemomstandigheden organische resten eventueel wel een betere conservering en gaafheid kunnen vertonen.

2.2.4 Impactbepaling

Voor de uitgebreide beschrijving van de toekomstige werkzaamheden wordt verwezen naar hoofdstuk 3.7. *Geplande werken en hun bodemingrepen* van het bijhorende bureauonderzoek.

Weinig, beperkt tot geen en dit zowel grootschalig en/of diepschalig.

Doorgaans situeert het (eerste) archeologische relevante niveau in Vlaanderen zich maar net onder de bouwvoor/ploeglaag, indien geen sprake is van een pluggenbodem, alluvium, colluvium, stuifzand, ophoging,... Dit is gemiddeld genomen 20 à 50 cm dik.

Zonaal is er sprake van holocene fluviatiele afzettingen. Specifiek is er daar dieperliggend mogelijk ook nog sprake van overige archeologische relevante niveau's.

ECHTER op basis van de resultaten van onderhavig bureauonderzoek zijn er wellicht voldoende gegevens voorhanden om te zeggen dat de toekomstige bodemingrepen (quasi) geen verstorende betreffende richting het archeologische bodemarchief.

Hiervoor worden volgende argumenten aangehaald:

1) Normaliter is een aanvrager voor een dergelijke omgevingsvergunning in het kader van agrarische technische grondverbetering vrijgesteld van een archeologienota bij een diepte tot 40 cm.

2) De bodemingrepen zijn beperkt in de diepte (≤ 40 cm) en zijn in feite slechts oppervlakkig en betreffen geen tot weinig (bijkomende) verstorende bodemingrepen. Deze zijn in feite ook zelfs beperkt tot de aanwezige bouwvoor/ploeglaag, die mogelijks ook zelfs dikker kan zijn, namelijk richting de 50 cm of meer.

3) De werken bestaan verder uit een maximale zonale ophoging van 15,5 cm bovenop de maximale 40 cm dikke afgraving binnen de ploeglaag/bouwvoor.

Ondanks dat dit een bodemingreep is conform de wetgeving, kan men in kader van deze specifieke situatie weinig tot zelfs geen spreken van een verstorende bodemingreep.

4) De vergravingen van de lineaire gracht als wadi zijn 375 als 309 m lang met breedtes tussen 2,5 – 2,75 m oftewel oppervlaktes van 850 m² en 938 m².

Gezien de lineairiteit én de geringe werkbreedte van deze “lineaire” zone wordt het potentieel tot kennisvermeerdering bij het aansnijden van onder voorbehoud aanwezige (bewaarde) archeologische resten als zeer laag ingeschat. Het zouden niet meer dan puntvondsten en puntsporen zijn, waarbij het bijzonder moeilijk zal zijn om de context,

de aard en de datering van de vastgestelde fenomenen te achterhalen. Laat staan dus de onderlinge correlatie op gelijk welk niveau.

5) Niettemin moet men ook kritisch rekening houden met de uitvoeringswijze. Naast de effectieve gewilde en uiteindelijke situatie moet met ook rekening houden met de werfzone.

Nà dit 40 cm aangelegd werkvlak wordt normaal gezien met zwaar uitvoeringsmateriaal (graafmachines, bulldozers, dumpkarren, niveleerders) deze afgraving verder betreden om grond aan te voeren voor de ophoging en deze te kunnen nivelleren. Het continu aan- en af rijden van zwaar materiaal op het afgegraven vlak creëert rijsporen die, vooral in natte omstandigheden, het aangelegde vlak over een grote oppervlakte eventueel dieper beschadigen tot een zekere diepte, dan de effectieve voorafgaande afgraving van 40 cm en/of vondsten in het projectgebied te veroorzaken.

Maar de geplande werken gebeuren volgens de "regels van de kunst". Dit betekent dat het afgegraven vlak in feite nooit wordt betreden. De aanvulling verloopt telkens vanuit de buitenkant van het afgegraven vlak. Door op deze manier aan te vullen wordt de bodem nà de gedeeltelijke afgraving van de bouwvoor van 40 cm dus niet verder meer verstoord. Zo wordt ook bodemcompactatie van de ondergrond vermeden wat van essentieel belang is voor het project gezien dit de infiltratiecapaciteit van de akker net zou bemoeilijken wat absoluut tegenstrijdig is met de beoogde doelstelling van het project.

Om deze redenen zullen ook nooit werken uitgevoerd worden bij natte weersomstandigheden.

6) De terreinwerken die gepland zijn, brengen ook een voordeel met zich voor het eventuele aanwezige archeologische bodemarchief. Er wordt een zekere bufferende afdeklaag gecreëerd betreffende de toekomstige landbouwbewerking (ploegen & spoorvorming).

7) Ter hoogte van het plangebied, namelijk in de Zwartegatbeekvallei situeert zich het "oudste" als "oudere" grondsporenniveau ook dieper dan de toekomstige werkzaamheden.

8) De grondverbetering heeft zich blijkbaar reeds voltrokken.

Het intacte eerste archeologische relevante (grondsporen)niveau (lees jonge niveau en dit nabij het maaiveld) is hierbij totaal niet geraakt.

Anders gezegd de werken hebben zich voorgedaan in weinig tot minder archeologisch relevante lagen. Er bleek nog sprake te zijn van een onderliggende veiligheidsbuffer van minstens 35 à 50 cm dik.

2.2.5 Bepaling van de maatregelen.

Gezien de aard van de toekomstige werkzaamheden (relatief ondiep en beperkt tot de eerste 40 cm van de aanwezige dikke bouwvoor/ploeglaag als daaropvolgende ophoging en dus niet verstorend), de diepere diepteligging van het intacte relevante "oudste"/"oudere"/" (grondsporen)bodemarchief betreffende de archeologische verwachtingen en trefkans als de maximale lineaire diepere vergravingen van 850 m² als 938 m² maar vooral heeft de grondverbetering (*infra*) reeds plaatsgevonden en heeft deze het jonge archeologische relevante niveau totaal niet geraakt gezien een minimale onderliggende veiligheidsbuffer van 35 à 50 cm nog en hierdoor het lage tot zeer nihilistische potentieel voor archeologische kennisvermeerdering is bijgevolg de afweging gemaakt om een vrijgave te realiseren voor verder archeologisch (vervolg)onderzoek in het kader van onderhavige werken.

Met andere woorden de impact is nihil. Het archeologische relevante niveau waar eventuele archeologische resten zich situeren zal niet verstoord worden.

Het advies luidt om een Programma van Maatregelen op te stellen voor een Vrijgave.